

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

"Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vésebbé fejtettnek saját jövője képét
mutatja". (Marx.)

No. 54. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 július 7.

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

PÁNIK-E, VAGY VÁLSÁG?

(B.) A politikai gazdaságtan tanulmányozói bizonyára érdekelni fogja az a kérdés, mely egy new yorki Daily People, mint a chicagói Industrial Union Bulletin hasábjain felmerült; az előbbin De Leonnak, az utóbbin Covington Hall-nak tollából: a jelenlegi gazdasági válságot a kapitalista termelési rendszerből időről-időre fakadó természetes krízisnek vagy a kapitalisták által mesterségesen előidézett pániknak kell-e tekintenünk?

A Daily People június 12-iki száma a következőket írta: "Cortelyou pénzügyi titkár, először az elnöki jelölésre pályázott; ez nem sikerült, Roosevelt heves ellenzése mellett is, nem csekély támogatással a második helyre irányította törekvést. Honnan eről ez a politikailag és más tekintetben is ismeretlen atának politikai ambíciója? Hogyan magyarázhat meg magatartását ennek a homályos fődött alaknak, ki szembeszáll még annak az embernek terveivel is, ki őt felfedezte, s minő alpon remél ő sikert? Cortelyou becsajátotta az Egyesült Államok kincstárát a kapitalisták azon kombinációjának rendelkezésére, kik a jelenlegi pánikot gyártották... Innen ered Cortelyou merészsége."

A Bulletin szerint pedig, a június 27-iki számban ez a nyilatkozat: "... gazdasági tévedés, mert elismervé, mint el is kell, hogy a kapitalisták nagy kombinációjának van hatalma lemondani egy pánikot, a marxizmus megsértése volna felténni azt, hogy egy maroknyi ember, bármekkora is hatalmuk, ipari pusztulást tudnának előidézni, kedvük szerint pánikot tudnának gyártani, mivel a pánik első sorban nem emberek akaratából, hanem azon törvények folytán áll elő, melyek a kapitalista termelésnek sajátosságai."

Azt hiszem, mindkét állítás téves, bár mindkét állításban van bizonyos igazság.

Akik figyelemmel kísérték a jelenlegi gazdasági helyzetnek keletkezését és kifejlődését, azoknak figyelmét nem kerülte el két tény, az első az, hogy a mai zilált gazdasági helyzet első napjaiban ugyiszólván kivétel nélkül minden jelenség, minden esemény egyszerű pánikra vallott, melyről általános volt a vélemény, hogy hamarosan megszűnik s minden vissza fog zökkenni a rendes kerékvágásba. Még akkor nem mutatkozott gazdasági válság. A második tény pedig, mely szintén tagadhatatlan, hogy ez a gazdasági zavar a mostani stádiumban nem pánik, nem térfület-okozta stagnálása az ipari életnek, hanem a leghatározottabb, jellegzetes válság.

Gazdasági válságban vagyunk, mely pánikkal kezdődött.

A lefolyt év eseményeinek megértéséhez ez a felhívás adja a kulcsot.

A kapitalistáknak van hatalmuk előidézni egy pánikot s a Peoplenek igaza van, hogy a pánik mesterségesen idéztetett elő. S ez az állítás nem tagadja meg a marxizmust. A kérdés az, hogy a kapitalistáknak a pánik gyártására volt-e okuk?

Találunk rá okot, nem is egyet.

A kapitalisták, bár a munkásokkal szemben egységesek, maguk között is folytatnak harcot, melynek célja az, hogy a gyöngébb lezoritassék a porondról s a hatalmasabb még több hatalomra tegyen szert. Ebben a küzdelemben a pánik előidézése sokszor nélkülözhetetlen fegyver. Éveken át folyt a harc az olajtruszt és a réztruszt között s ebben az érdekharcban az olaj és réztrusztokon egyébként kivülálló kapitalista érdekek is szerepeltek. A harcban a végső csapás a lezudított pánik volt, mely összefűrt egy csomó bankot, iparvállalatot, öngyilkosságba kergetett egy csomó kapitalistát, de a győztesek hatalma annál inkább növekedett. A pánik nem szolgálta minden kapitalistának az érdekét, de szolgálta egyesekét s a kapitalizmus nyert vele. A kapitalizmus megerősödött ezáltal is. Mert a kapitalizmus hatalma nem a kapitalisták nagy számában rejlik, hanem a mindig csekélyebb kézzel összpontosuló termelésben. A pánik egyik indító oka a kapitalista érdekek összeütkezésében rejlett.

Elégé ismeretes a szelmalom harc, melyet Roosevelt folytatott a trusztok ellen, mint valami modern Don Quixote. Bár a trusztokkal szemben minden küzdelem meddőnek bizonyult, a pénzfejedelmeknek elég bosszúságot okozott s hovatovább veszedelmesnek kezdett bizonyulni a trusztellenes áramlat. A kapitalizmus különben sem szokta lekicsinyelni az ellenfelet. Találhattak volna-e a nagytőkések alkalmasabb módot a harci hev lelohasztására, mint a pániknak, mint hideg zuhanynak az amerikai nép nyakába bocsajátását. Találhattak volna-e a trusztok "kivánatosá tételére más módot oly helyzet megerősítésénél, melyben

mindenki sóvárogva várja, hogy mikor nyitatták meg a trusztok a nagy ipari telepeket. S lehetne-e alkalmasabb időt kiválasztani az elnökválasztás événél, mikor egy csapásra két legyet is üthetnek. A pánik előidézésében, melyre hatalmuk van, nem utolsó szerepet játszott ez az ok sem.

Végül pedig vessünk egy pillantást a munkásmozgalom utolsó éveire. Alapos felfordulást tapasztalunk. A régi uniókban új áramlat csapott át. A dohos, penészes felfogás tisztulni kezdett a munkásság fejből. A munkásmozgalom félrevezetése egyre nehezebb feladattá vált. A "labor lieutenant" egyre hasznavehetetlenebbé vált. S egyre sürűbben ütötte fel fejét a kapitalizmus réme: az ipari sztrájk. A kapitalisták fölsérték a halálos veszélyt s bármibe kerüljön is, készek voltak a munkásmozgalom ez újjászületését megakadályozni. 1906-ban a schenectady-i nagy sztrájkban rengeteg volt a társulat vesztesége. De állta a sztrájkot. A General Electric Co. részvényei J. Pierpont Morgan ellenőrzése alatt álltak s Morgan kész volt akár az egész gyárat áldozatul vetni, csak az ipari unionizmust megtörhesse. Azóta is több ízben kijelentette, hogy meg kell már leckézteni a munkásmozgalmat. Morgan kijelentését nem vehetjük üres fenyegetésnek, sem egyéni nézet kifejezésnek. A kapitalista osztály nézete volt ez. A munkásmozgalom "megleckéztetése", ha nem is elsőrangú oka, de egyik oka volt a gyártott pániknak.

Ennyit a pánikról, melyet "gyártani" lehetett s melyet tényleg "gyártottak". Azonban a pánik válsággá nőtte ki magát. Ezt már tényleg bajos dolog mesterségesen előidézni. Ez a kapitalista termelés törvényesü követelménye. Lehet elodázni, enyhíteni, súlyosítani, de valódi válságot önkényesen csinálni vagy véggkép elhárítani, míg kapitalista termelési rendszer áll fenn, lehetetlen.

Természetesen abból, hogy a válságot pánik előzte meg, vagy ha úgy tetszik, a pánikot válság követte, nem szabad azt következtetni, hogy egyik a másiktól elválasztható nem lett volna.

A pánik nem volt előrelátható éppen azért, mert az esetben is elő lehet idézni, ha a termelés nem is igazolja. Azonban a válság előrelátható volt.

Még a "prosperitás" kellő közepén, ezelőtt — úgy gondolom — három évvel történt, hogy J. D. Rockefeller egy interjú alkalmával azt mondotta, hogy 1907-ben nagy gazdasági válság fog bekövetkezni. És igaza volt. A válság bekövetkezett. De ezt meggátolni vagy előidézni nem volt hatalma semmiféle trusznak sem.

A válság a kapitalista rendszer betegsége, mely csak a kapitalista rendszerrel együtt pusztulhat el.

A pánik tönkre tehetett néhány kapitalistát. Ebben célt értek előidézni. De a munkásmozgalom nem vehet erőt semmiféle "pánik". A válság a szűkölködésből a nyomorba dönthetett bennünket, de meggyőződésünkben nem állhat be semmiféle "válság".

Meggyőződésünk marad az, hogy el kell söpörni minden pánikot, minden válságot a kapitalista rendszerrel együtt!

ROCKEFELLER, A JÓSZIVŰ.

Tudvalevően Rockefeller a világ leggazdagabb embere. Maga sem tudja, hogy mennyire van. De ő nemcsak gazdag, hanem jószívű is. Minden nyáron kivetít 300 iskolás gyermeket egyik farmjára nyaralni. Most is kivetített az 1-ső Ave.-i iskolából 300 tiz-tizenkét éves iskolás gyermeket. Az a tény, hogy Rockefeller naponként 10—12 órát dolgoztatja a fiukat a farmon és elvégzetteti velök a nyári kerti munkákat — ingyen, mit se von le az ő ismert jószívűségéből.

AZ ORDITOZÁS VÁGE.

Butler C. József többszörös milliomos volt s az ok, melynek következtében meghalt, oly különös, hogy feljegyzés érdemel.

A republikánus párt lefolyt elnökjelölő konvencióján vett részt és ott Roosevelt elnök mellett, valamint a republikánus kormányzás dicsősége mellett hangos éljenzéssel és szünet nélküli kiabálással tüntetett. A konvenció a tüntetés teljes 47 percig tartott s természetesen dolog, hogy azok, akik a republikánus kormányzatnak köszönhetik jólétüket, a tüntetést iparkodtak minél hosszabbra nyújtani. Ezek egyike volt Butler milliomos, aki teljes 47 percig torkaszakadtából kiabált, minek következtében tüdője olyannyira megerősítette, hogy most belehalt.

A MAGÁNTULAJDON KISAJÁTÍTÁSA.

— Megvalósítható-e a szocialisták célja? —

A Socialist Party milwaukee-i szárnycsapata azt a nézetet vallja, hogy a mai társadalmi rendet megváltoztathatja egy szocialista parlament. A dolog nem nehéz: a parlament egyszerűen megvásárolja a kapitalistáktól a gyárakat, bányákat, földeket. Hogy az árak ne legyenek túl magasak, arról lehet gondoskodni: egyszerűen meg kell akasztani a munkát s ha a birtokok ezáltal nem hoznak hasznot, olesón fogják azokat eladni.

Igen ám, de mindig azt halljuk, hogy a szocialisták csak elméleteket tudnak gyártani, a melyek gyakorlatban kivihetetlenek.

Nos, a S. P. vezetői most példát mutattak rá, hogy elméletük, kicsi részletként bár, de már napjainkban is meg lehet valósítani.

Emlékeztetnek az elvtársak, hogy az I. W. W. 1906-iki konvencióján letették az elnöki székéből Sherman-t, aki az A. F. of L.-ben szokásos üzemeket kezdett folytatni.

Sherman azonban nem ismerte el a konvenció határozatát és mikor az új tisztikar el akarta foglalni az I. W. W. hivatalait, detektívek és felügyelők utonállók segítségével elűzte őket Sherman, mondván: "én vagyok a ti elnökötök".

Érdekes volt látni, hogy a S. P. álláspontját képviselő S. P. újságok kivétel nélkül Sherman ismerték el elnöknek és írták, hogy az I. W. W.-t az ő frakciója képviseli, a titkár pedig nem a régi és újraválasztott Trautman (aki a S. P. tagja volt akkor), hanem a Sherman által kinevezett Hanneman. Sherman ur pedig, akit el lapok pártjukhoz tartozónak vallottak, birtokába vette az irodát 148 W. Madison St. alatt, az I. W. W. által beszerzett 4000 dollár értékű felszereléssel. Mi tudtuk, hogy a "Sherman-frakció" csak névleg létezik s a régi havilapot az Industrial Workert, már több mint egy éve feladta.

Most pedig történt valami: Sherman és társa, Hanneman, feladták az irodát és az egész \$4000 értékű felszerelést eladták a S. P.-nek 250 (kettő száz ötven) dollárért. Az eladott tárgyak közt volt egy \$800 értékű újság-címző gép, ezt 94 dolár és 50 centért vette meg a S. P.

Sherman és társa már egy ideje nem bírt boldogulni a S. P.-ban, miután két év előtt már elvégezték missziójukat: tehát szerencsét próbáltak a keresztény szocialistáknál, de ott sem vergődtek zöld ágra, hiába jártak a templomba órákon át imádkozni.

Mit tevének ők erre? Hearst ur szolgálatába álltak. Ennek az urnak chicagói lapja hirdeti a W. R. Hearst, "a század legnagyobb lángelme" érdekében sikra szálló szónokok névsorában — Sherman és Hanneman urnak nevé.

De maradjunk a tárgynál: ki van azon a véleményen, hogy a Sherman és társa által elprédált hivatali felszerelés nem az I. W. W.-tól rablott jószág?

Ki hiszi? Ez mellékes, nem fontos. Legyen elég annyi, hogy megtörtént az Egyesült Államok földjén valami, ami mégis csak új a nap alatt. Megmutattott "kicsiben", miként váhethi keresztül egy politikai szervezet sikerrel a magántulajdon kisajátítását, a mai gazdasági rendszer kisajátítását.

Ez pedig nem kismiska.

KELL-E SAJTÓ?

Azoknak az elvtársaknak, akik lelkesedésüket és meggyőződésüket tettekkel szeretik kifejezésre juttatni, ajánljuk, hogy nézzék meg hétről-hétre lapunkban a befolyt előfizetések nyugtázási rovatát, mely a pénteki szám 4-ik oldalán látható.

Ha valamelyik elvtárs hosszabb ideig nem lát oly előfizetőt nyugtázva, kiről azt mondhatja, hogy ő szerzte, akkor a következő hétre figyekezzék egyet szerezni. Számítsák ki, mennyit tesz ki a beküldött előfizetések összege, ha keveselik, szaporítsák. Ez a legtöbb, amit valaki mozgalmunkért tehet, mert többet ér, sokkal többet, mintha saját zsebéből ad egy dollárt és ha helyesen agitálunk sajtónk érdekében, nem lesz szükség adományokra. Példák mutatják, hogy ez megvalósítható, ha a sok elvtárs közt elég akad, aki előfizetőt szerez, a mivel legtöbbet használ eszménknak.

Aki érzi, mennyit jelent számunkra sajtónk, a mi öszekötő kapcsunk, az hát csak nézze meg a nyugtázásokat és szajba munkáját ahhoz, a mit azokból kiolvass.

A Szoc. Munk. Szerv. III. osztálya (Brooklyn) f. hó 11-én, szombaton este 8 órakor NÉP-GYÜLÉST tart. Napirend: A mai válság okai. Szervekedés és sajtó.

ESEMÉNYEK.

A NEW YORKI FÖDISZNÓ. — HEARST, A MAGYARFALÓ, HEARST, AZ ÉLETMENTŐ. — AZ ÜDV HADSEREGE.

Egészen gyanútlanul, ártatlan szívvel lép be egy new yorki East Side-i magyar étterembe és örömmel nyulok az asztalomon heverő legyező után; ugy elkel ebben a csunya házakkal sulyosított, rosszszagu Saharában. Akkor látom, hogy a legyező nem annyira az én kényelmemre, mint inkább reklámcélokra készült. Mindjárt olvasom is a tetején álló hirdetést, melyben Ferschmann János nevű jó fiu ajánlja a magyarságnak szeszese italait és magyaros ételeit s a végén, mint legfőbb érdemét és ajánlólevélét, hozzábigygyeszti:

"A new yorki Első Magyar Disznótársaság Fődisznója."

Aki azt hiszi, hogy tréfálok, fáradjon el hozzá, bemutatam neki a legyezőt, melyen valaki büszkén kinyomtatja, hogy ő nem is közönséges, hanem "fődisznó."

Már megemlítette a Népkarat, hogy a modern magyar disznók rekordot törtek New Yorkban, amidőn nem vályu, hanem egyenesen "jótékony" asztaltársaságot alapítottak. Vajjon hogyan szolgálják a nemes célt disznók? Mulatságokat tartanak, melyeken a nemes célra való tekintettel a sárga földig iszszák magukat; amikor pedig nincsen multság, akkor zárt körben rugnak be: azaz mindig s mindenütt igyekeznek címükre érdemesnek bizonyulni. Méltók akarnak lenni oly titulusra, melyért jóérzésű ember nagyon megsértődik.

Sértés uraim, szállok disznóságaitokhoz! Vallják meg csak őszintén, hogy önkénel a jótékonyt csak takaró, melynek jótékony leple alatt a főcél megvalósul, azaz hogy címükre érdemesekké váljanak: és fődisznó uram! Kegyed meg valja be, hogy aldisznaitól elvár annyi fajszeretetet, hogy ne másnál, hanem vezérüknél elégték ki fajszőtnüket. Hiszen disznó uraim, ha önkénel a jótékonyt csak az igazi cél, eme nemes szenvedélyüket sokkal olcsóbban és jobban ápolhatnák címükre való érdemek szerzése nélkül.

De hagyjuk a tréfa hangját! Hiszen olyan szomorú, hogy e dolgokról szólnunk kell. A multkor írtam meg e helyen, hogy a "hazából" hetenként 67.000 tonnyafüzetet szállítanak Amerikába, a magyaroknak, akik mohón falják a szeszese italoknál nem kevésbé ártalmas szellemi mérget. Itt van a tenni való, itt! Művelni, nevelni a magyar munkást, hogy ne alaminzniért nyujtsa fonnyadt kezét, hanem büszkén, emelt fejjel követelje munkája teljes gyümölcsét: ez a méltó feladat; ezért érdemes egyesületekbe tömörülni és vállvetve dolgozni, ezért érdemes!

Azt az ugynevezett jótékonyt pedig, a melynek leple alatt egyesek kised üzleti érdekeiket és alkoholista hajlamaikat ápolják, utálni fogja minden öntudatos ember. Az osztálytudatos munkások már sok helyen megmutatták, hogy a megalázó alaminza nélkül, egymást közt tömörülve, többre mennek.

Ezt tanulják meg a fő és aldisznók, azután hirdessék és tanítsák, akkor jobban cselekszenek.

Igy pedig minden ténykedésükkel — úgy mint a legyezőjükkel is — csak szomorú dokumentumait szolgáltatják az amerikai magyarság szellemi gyengeségének.

Olvasóink javarésben ismerik Wm. R. Hearst nevé. Ez a tehetséges üzletember egész sereg hatalmas napilap tulajdonosa: New Yorkban van két angolnyelvű és egy német napilapja, egy lapja Chicagóban és egy San Franciscóban. Persze ekkora sajtóapparátussal a közvéleményre döntő befolyást gyakorol Hearst ur.

Ujabb időben az a baleset (?) érte, hogy Dávidék lapja nekirugszkódott, mint magyarfalónak, amiért guny tárgyává tette gróf Széchenyit, amikor a Vanderbilt milliokért megvásároltatta magát Gladys férjének.

Történt azután, hogy egy Sarah Koten nevű orosz leány előtt egy Auspitz Márton nevű new yorki orvos, aki magyarhonból származott ide. Auspitz ur megrabolta Koten-t becsületétől, amire ez golyóval felelt.

Hearst lapja ere megjegyezte, hogy Auspitz doktor oly országából jött, melyben a nőnek kevesebb a becsülete, sőt a nő védtelen prédája minden lelkiismeretlen fickónak, aminő a lelőtt orvos is volt.

Erre megest feljajdultak a fajmagyarok, hogy Hearst magyarfaló.

Kár jajgatni a fajmagyar urnak. Hearst-ről mi sem tartunk sokat, ő sem jobb a többi milliomos rabszolgatartónál. De mégis szeren-

cséje a löherés, szobros, Magyar Vincés urnaknak, hogy Hearst nem tud magyarul; mert ha tudná mult és jelenlegi üzemeiket, valamennyit börtönbe vezetett. Nem azért, mert magyarok, hanem mert odaválók. Akkor aztán nótákat sirhatnának Hearst magyargyűlöletéről, mint "magyar voltak martirjai".

Hearst ur lapjai érdekesen tükrözik az amerikai nyárspolgárok egy jellegzetes sajátosságát: a szenzációéhséget. Mindig és mindenáron szenzáció kell és ha nincs erre alkalmas nagy eset, jó a kicsi is.

Ebben a mostani ugorkaszegonyban — sajnos — nagy eseményeket előidézni képtelenek az emberek. Még csak annyit sem tett meg Roosevelt, hogy egy kis izgalom kedvéért harmadszor is pályáozott volna az elnökségre.

Csináltak tehát szenzációt abból az eseményből, hogy a fönnebb említett Sarah Koten lelőtte Auspitz-ot. Már két hete, napról napra hasábotak irnak arról a mindennapi tragédiáról, hatalmas képekkel illusztrálva. Özönvel nyomtatják ki a közönség véleményét tolmácsoló értelmenten leveleket és elmondják, hányat lélekszik a szegény leány. Mindennek azonban egy a vége: kijelenti az újság, hogy Koten ártatlan, fel kell menteni.

Itt van egy kis kóstoló Hearst ur lapjának módszeréből, mikor az esetről írva, egy reporter elmondja, mivel tölti a kórházban levő fogoly a napot:

"Felbőred 7 órakor, mikor is az ápolónő megfürdeti és felüdití.

Megkefélük haját és a nyakán laza tekercsbe tűzik. Egyszerű, fehér köpenyt tesznek vállára és ő kész fogadni bárkit, aki jön.

7.30-kor imának és elmékedésnek szenteli idejét, remélve, hogy isten irgalmas lesz hozzá, bármí következéék.

8-kor felül ágyában és reggelijét fogadja el. A nap teljében sít be ablakán s ő hálával mosolyog szépségére stb. stb."

És ha még hozzátesszük, hogy az újság ebben a mederben irgat már három hete és fog írni még egy darabig, akkor látjuk, hogy az amerikai nyárspolgárnak is sokat kell még tanulni, hogy ilyesmít be ne vegyen.

Szegény orosz leánynak pedig tán szerencséje, hogy nincs nálánál nagyobb szenzáció, mert Hearst ur csupa sportújságban képes lesz megmenteni életét, miközben egész csomó munkásának egészségét és életét pusztítja újságyáraiban.

Pittsburgból jelentik e hó 1-ről, hogy az "üdv hadsereg"-nek működését betiltotta a hatóság és tudtára adta a "hadisereg katonái"-nak, hogy a tilalom áthágóit letartóztatja.

A rendőrség azzal okolja meg eljárását, hogy a "hadisereg" az általa gyűjtött összegek hova-mire fordításáról sohasem tudott számot adni. Egy Mary Milburn nevű 16 éves leány pl., aki tagja az üdv hadseregének, napi 6—8 dollárt gyűjtött és sokszor éjeleken át járt korszmaról korszmarra e célból, amitől a rendőrség eltiltotta. De a leány nem akarta beadni derekát, mert állítása szerint a pénz negyedrésze őt illette, ami saját szavai szerint: "könnyen szerzett pénz volt."

Ez a dologkerülő, züllött embereket foglalkoztató intézmény már sok botrány központja volt. Márciusban is irtnak üzemeiről és csak a mult évben leplezték le egyik generalisát, ki hasznos cikkeket koldudatott kereskedőktől, állítólag a szegények részére, de azokat zsbárusoknál kotvavetyélte el, a pénz nagyobb részét saját céljaira fordítva.

Pittsburgban ezentul nem szerzhet csengő üdvösséget a derék hadsereg.

KÉP A MEGÉLHETÉS VILÁGÁBÓL.

Harding Jánost, a Myrtle Ave.-i rendőrbíró-ság előtt bepanaszolta a felesége azért, mert heti keresetéből minden héten 10 centet, sőt 15 centet is eldugott és azt dohánnyra és más-egyebé, saját luxusainak kielégítésére szolgáló dolgokra költötte el. A bíróság előtt a panaszos feleség előadta, hogy férje heti három dollárt keres, amely táplálékra sem elegendő, kérte tehát, hogy férje a heti 10 cent elrejtésé-től szigoruan eltiltassék. Naumer bíró keményen megdorgálta a vádlottat könnyelműségé-ért és meghagyta, hogy a pénzt ily módon ne pazarolja. Ez alkalommal 1909. év január 4-ig felfüggesztett ítélettel elbocsátotta.

NÉPAKARAT

szocialista munkásnap.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.
Kiadja
Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.
Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európa 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.
Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

CH. ROTHFISHER, National Secretary.
M. ELLER, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, July 7, 1908

IFJU AMERIKA, A JÖVŐ REMÉNYE.

Kinek nem doban meg szíve örömben a lelkesítő látványra, mikor a kis polgárok száza és ezrei mennek az iskolába, hogy nevelkedjenek, fejlődjenek és civilizált emberekké váljanak. Beléjük vetjük reményeinket a jövőre. Ők a nép jövőjének tanítói, őrői, törvényhozői, az igazság és szabadság bajnokai. Kell, hogy jobban végezzék munkájukat, mint mi a miénkét, mivel minden új nemzedéknek magasabb rendűnek, előrehaladottnak kell lennie a megelőzőnél; másképp nincs haladás. Ez a kis világ a kedves, irjú Amerika, melyre minden hazafi örömmel és büszkeséggel mutat.

De hogy az "ifjú Amerika" megfelelően beléhelyeztett eszményeinknek, jól kell felnevelni. Jól ki kell fejleszteni fizikailag, szellemileg, erkölcsileg. Melyen kell benne gyökereznie az önbizalom s függetlenség öntudatának. S nem a függetlenség a legnagyobb büszkesége-e az amerikaiaknak?

Nem szabad sem a szülőknél, sem a társadalomnak semmit sem sajnálni a növekvő nemzedéktől.

Igy kellene ennek lenni; de nincs így.

Nincs statisztikánk ebben az országban, amely mutatná, hogy az "ifjú Amerika" hogy nevelkedik? Tudjuk, hogy két milliónál több gyermek dolgozik malmokban és gyárakban, ahelyett, hogy iskolába járna; ismerősek vagyunk a retentó bérkaszárnnyakkal, ahol az új generáció a férfikorba megy át; talán egyéneket tudnak meg néhány ténnyel, de az uralkodó osztály gondjaiban lévén a társadalmi statisztika kiadása, óvatos, nehogy minden tényt napfényre hozzon, nehogy a kép tökéletes legyen. Nem lévén általános információ, minden egyes család azt képzeli, hogy csak az ő gyermeke szenved, a másoké jobban él. A függőny felében egy kissé oly retentó krízis idején, mint aminő most lecsapott reánk. Nem látunk mindent, de eleget, ami előtűnik felderült, arra, hogy megmutassa, milyen viszonyok közt nevelkedik fel a jövő nemzedéke, mely után vezetni fogja az ország ügyeit.

Egy helyen, a Forsyth és Chrystie utcák sarkán leves-konyhát nyitottak az illető kerület iskolás gyermekeinek és száza jöttek a gyermekeknek élelemért könyörögni.

A megindító jelenetek, melyek lefolytak a gyermekek etetése közben, "elégé igazolták, hogy a kicsinyek nem kíváncsiságból jöttek, hanem mivel otthon nem volt semmi ennivaló. Nem akarunk a kérdés szentimentális oldalával foglalkozni, bár valóban szivertető látvány, miképp hajítja a nyomor az ártatlan csöppségeket a jótékony konyhákra. Meg akarunk egy percet állni az ügy szociológiai részénél. És itt van helyén a kérdés: Mi értéke van mindazon szép dolgoknak, mikre a gyermekeket az iskolában tanítják, ha rögtön a "Sweet land of liberty" éneklése után futniok kell a jótékony konyháért könyörögni? Azon mód, hogy végighallgatták a szép frázisokat a szabadságról, függetlenségről és a többitől, meg kell hajtani kis fejüket a lealázó és lealacsonyító alamizsna elfogadására.

Ifjú Amerika jellemét nem formálhatják meg az iskolás könyvek csillogó burkói, míg a valódi életben az uralkodó osztály vaskeze a függés és megalázkodás érzetét formálja meg bennük.

A függetlenség érzete elfojtja a gyermekben, mielőtt még a fejlődésnek csak jeleit is mutathatná. Az ifjú nemzedék így fejlődik szolganemzedékké.

A mi kötelességünk megvédeni az "ifjú Amerikát" nemcsak azért, hogy gyomrukra megtöltsük, míg gyermekek, hanem az uralkodó osztálytól oly viszonyok kiterőszakolása által, melyben engedelmes szolgálás helyett szabadságra törve nőjének fel. Hatalmas szocialista mozgalom az egyetlen remény ily viszonyok megteremtésére a bennünket követő generáció

MAGYARORSZÁGI HIREK.

Bucus emberhalálal. A katolikus egyház sok népbolondító ceremóniái között az első helyet foglalja el a bucsu. A tudatlan, babonás néppel a papok elhitetik már évszázadok óta, hogy ez meg az a fából, kőből faragott Szűz Mária mindenféle testi-lelki bajokhoz segít, csak el kell hozzá zárandokolni és — természetesen fizetni is kell a papoknak. Zola "Lourdes" című regényében megdöbbentő erővel és színekkel festi le azt az aljas népcsalást, ami ezeket és ezeket hoz a telhetetlen papzsáknak. A bucsuk, amelyben főként a bigott nők vesznek részt nagy számmal, ezenkívül a leghihetlenebb nemi kiscsapásokkal és nálunk — a "magyar faj" harcias természetének megfelelően — véres bicskázásokkal járnak. Így történt ez most egy éve Várda somogygyeji községben is, ahol egybéként az évi bucsu ritkán esik meg emberhalál nélkül. A várda nagy bucsun az isten nagyobb dicsőségére Mózs Sándort agyonszúrták, testvérét Józsefet pedig véresre verték.

A kaposvári esküdtbíróság a virtuosus legények közül Jákó Imrét, Jákó Jánost és Zsínkó Imrét öt évi fegyházbüntetésre ítélte. A Kuria, tekintettel arra, hogy a semmisségi okok nem vétettek jegyzőkönyvbe és több más formahiba is történt, a hibák pótlása végett visszaküldte az iratokat a kaposvári törvényszékhez.

A közrend és közbiztonság őrői, akik oly aggodalmasan féltik ezt minden szocialista népgyűléstől, persze nem gondolnak arra, hogy a bucsukat, a bigottság és megnyilvánulásait, az erkölcselenség és véres, halálos veredések alkalmasszerűt megszüntessék?

A papok hazafisága. Mikor a tulipán divatba jött, bizonyos, hogy Hornig Károly báró és veszprémi püspök tűzött is egy-két darabot a reverendájára. Mikor a püspök ur pásztorlevelet ír vagy irat a szocialdemokrácia ellen, bizonyos, hogy beleírja vagy iratja, hogy a hazának szeretete, a haza érdekében istápolása mennyire fontos kötelesség minden embernek s a szocialdemokraták éppen azért eretnek, mert nem védik a haza szent érdekeit.

Persze a püspök ur szörnyen védi, amint az alábbi példa bizonyítja. Az egyházmegyéje területén, Farkasgyepűn nagyobb kápolnát akar csináltatni. Van pénz az építésre bőven, hát ne panaszkodják az uristen, hogy Farkasgyepűn nem kap becsületet kvártélyt. A veszprémi püspök gazdag, van a kápolnára költség és ha már van, hát ezzel a pénzzel a magyar építőipart kell támogatni, ugy-e?

A püspök ur mégis H. Pascher gráci céget bízta meg a kápolna tervezésével, ami azt jelenti, hogy függetlenül a magyar építészeknek és osztrák cég zsebébe tömi a magyar pénzt. Ilyen a papok hazafisága.

Negyvenkét község orvos nélkül. Biharországból szól a híradás. Egyszerűen csak arról van szó, hogy 42 község nem kap orvost. A vakóhi körzeti állásra hirdetett pályázat meddő maradt. Miért? Mert a nyomorult körzeti fizetésért senki sem hajlandó negyvenkét község havas béréit mászni és eltemetkezni a tudatlanság, a nyomorúság, a pellagra sivatagában. Nem akad pályázó, mert 1600—1800 korona fizetésen kívül semmiféle mellékjuttatás sincsen, hiszen koldus a nép s ha igénybe veszi is nagyritkán az orvost — fizetni nem fizethet. Ha őszig sem akadna pályázó — írja a "Nagyvárda" — akkor majd segítséget kérnek a vármegyétől és föllírnak hozzá, hogy találjon módot a pályázat sikeressé tételére, a körzeti fizetés kiegészítésére. Addig pedig — ugy bizony! — kerülje mindenféle járvány, mindenféle nyavalya a negyvenkét községet. Ne merjen beteg lenni senki! Várni kell őszig! Addig csak talál megoldást a tekintetes vármegye!

Temetés pap nélkül. Vácon mult heten állítólag családi bajok miatt öngyilkosságot követett el Babi István malom munkás. Az öngyilkosság a római katolikus bigott papi fölfogás szerint olyan nagy bűn, hogy emiatt nem részesítették elvtársunkat sem a szokásos egyházi ceremóniákban, nem adtak neki helyet a többi halottak között, hanem a temető árkan kívül ástak sirt számára. Két héttel ezelőtt ugyancsak követett el valaki Vácon öngyilkosságot. Az illető gazdag ember volt, tellett a vagyonából a pap dusan való megfizetésére, ennek tehát juttott szenteltvíz, tömjénfüst, mindenféle ceremónia, hozzá elment a pap és hely is került a temetőben számára.

A temetés nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében lett megtartva. A gyászoló szeptartást, a pap nélkül való temetést a váci szervezett munkások dalkara kezdte meg egy gyászdal éneklésével. Ezután esztergályos János elvtárs, a malommunkások titkára, mondott megható gyászbeszédet. A nagyszámu közönség impozáns menetté alakulva kísért a polgári társadalom kitagadottját a temetőbe. Az igazi lélekemelő temetési aktust a Marsellaise éneklése zárta be.

EUROPÁI SZEMLÉ.

Hóhérmunka — cári dicséret mellett. A jekaterinoszlávi börtön foglyai szökést kíséreltek meg. Egyik rab bombát dobott el a börtön udvarán. A robbanás okozta zavarban egyetlen rab sem tudott menekülni, de a börtönfőfelügyelőség irtózatossággal kegyetlenkedést vitt véghez. A szocialdemokrata dumaképviselek meginterpelláltak a kormányt a vérengzés ügyében. Az interpelláció felsorolja a mézszárlás részleteit, amelyeket az interpellálók hiteles adatokkal bizonyítanak. Többek között a következőket mondják el:

Mamai, Barabas és több főfelügyelő az emeletre rohant a vizsgálati foglyok celláihoz. Ezek semmi mód nem menekülhettek volna, mert a páncélozott ajtók zárva voltak. A börtönőrök az ajtók vasrácsához állottak és onnan lövöldöztek a foglyokra. Ezek közül többen térdre állva könyörögtek kegyelemért, de hiába. Három közülük agyonlőttük és 24-et súlyosan megsebesítettek a dühöngő fegyőrök. A megvadult állatok a legremesebb kegyetlenkedést vitték véghez. Egy Vajuska nevű fogolyt mind a két szemét kiszúrták s azután agyonlőtték. Cukerinnak a kezét keresztülfúrták. Többnek a hasát fölmetszték s a koponyájukat széthasították.

A sebesültek egész nap a legnagyobb piszkokban fetrengtek. Többeknek a sebe rohadásnak indult. Egy Prosszjanov nevű fogolyt a sebe megüszkösödött s mind a két lábát el kellett vágni. A szerencsétlen az operáció után meghalt.

A mézszárlásról kiadott hivatalos jelentés elmondja, hogy a cár elismerését fejezte ki ezeknek a fenevadaknak erőlyes munkájukért.

A cár Olaszországban. Római pártlapunk az "Avanti" írja a következőket: Akár csak a tengeri kigyó, az a hír is minduntalan fölbukkan, hogy a cár Olaszországba jön. Nincs nap, hogy valamely lap ne jelentene hasonlókat. A cár Nápolyba jön. De a nápolyi fölforgató elemek veszélyeztetik ottlétét. A cár Rómába jön. Egynehány eredményes általános sztrájk azonban azt mutatja, hogy a római nép nem megbízható. A cár Piemontba jön. Dehogy. Ennek a vidéknek a népe sem az már, ami volt; hü szolgálja az istennek és a királynak. A cár nem megy Piemontba.

De hát hova az ördögbe megy a minden oroszok fölszentelt császára? Egész Itáliában nincs egyetlen olyan zug, hol nem ismerik nevét, ahol nem tudják, hogy vérengző zsarnok, akinek nevében napról-napra ezeket megkiroznak. Nincs egyetlen földműves, aki ne gondolna szolidárius érzéssel a szerencsétlen orosz népre. Nincs az a falu, ahol ne gondolnának rémülettel az orosz rabságra.

Hova megy hát a cár? Nem tudjuk. De szívesen megállapítjuk, hogy az ártatlan fenyegetés, hogy kifütyüljük, elég ahhoz, hogy a minden oroszok császára, a milliók életének zsarnokja megijedjen. Csak annyit mondtunk: "Fütyülni fogunk!" és a diplomácia, meg a nemzetközi rendőrség három év óta szorgalmasan tanulmányozza Olaszország politikai földrajzát, hogy olyan zugsókat találhasson, ahol a császár fájdalmas baleset nélkül egy pohárka ürmöst meghatna.

"Le az oltárral, trónnal és a pénzeszsákkal" Ilyen föllíratu vörös zászlója van a norvégai Sz. város egyik munkásegyletének. Május elsején, mint Krisztianbóll írják, ez alatt a zászló alatt vonult föl a város munkássága tüntető körmenetben. A rendőrfőnök valamely hü állatvaló figyelmeltette a zászlóra. Norvégia északi részén azonban a szocialdemokrata mozgalom hatalmasan kifejlődött s a főrendőr nem mert az igazságügyi miniszter jóváhagyása nélkül intézkedni. Távíratban kérte meg tehát a minisztert, hogy a kérdéses föllírat törvényellenes-e s hogy annak használatát betiltassa-e. Az igazságügyi miniszter kijelentette, hogy a rendőrségnek semmi oka sincs a közbelépésre.

Amikor a reakciók megtudták az esetet, a Storting-ben meginterpellálták a minisztert. Csak hogy az államentő maradiak csuf kudarcot vallottak. Az interpellációnak azonban megvolt az a haszna, hogy Castburgnak, az igazságügyi miniszternek kitűnő alkalmat adott arra, hogy demokratikus meggyőződését kifejezésre juttassa. Kifejtette, hogy alkotmány 100-ik s zakasza szerint mindenki szabadon nyilváníthatja az állam berendezésére vonatkozó véleményét. A föllíratban foglaltakra nézve kifejtette, hogy Norvégiában sokan vannak, akik a királyság ellen vannak, mások pedig oltár nélkül akarnak istentisztelet tartani. A föllíratnak az a része, amely a pénzeszsákra vonatkozik, sok helyen kellemetlen hatással volt. Mindamellett Norvégiában sokan vannak, akik a pénzeszsák ellenesek. Különböző is az események azt igazolták, hogy közbelépésre nem volt szükség. Zavar nem fordult elő s a közérdekekben kár nem esett. A miniszter a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy más országok hatóságainak mintájára járjanak el Norvégiában.

ELVTÁRSÁK! TERJESZTÉTEK ÉS VEGYÉTEK A "NÉPAKARAT"-OT!

MILLIOMOSOK HARCA A RONGYOSOK ELLEN.

New Yorkban, a Washington Square körül lakó milliomosok harcot indítottak a rongyosok ellen. Nem szeretik látni őket. A dolog úgy áll, hogy a magyar származású Fleischmann-testvéreknek hosszú időn át sütődéje volt a Broadway és E. 10th St. sarkán, ahol a megmaradt kenyert minden éjjel kiosztották a szegények között. A kenyérszást néhai Fleischmann Lajos, a mostani tulajdonos édesatyja kezdte meg még ezelőtt 40 esztendővel és megalkotta vele az Amerikaszerzte híressé vált úgynevezett "Bread Line"-t. A mult hetekben azonban az az épület, ahol a sütőde volt, lebontás alá került, így Fleischmann testvérek a Broadway és West 11th St. alá tettek át üzletüket, ahol az ingyen kenyérszást folytatják.

Minden éjjel 1000 néha 1500 éhes ember áll sorfalat és megy szép rendben egymásután egy darab kenyért.

A Broadway-tól nyugatra azonban milliomosok laknak és mivel a jólét most valóságos dühöng az Egyesült Államok területén, így a "Bread Line" is oly hosszú, hogy minden éjjel lenyulik egész az ötödik Ave.-ig, amely már a felső négyes tulajdona. Minden éjjel 1000—1800 rongyos, éhez az alakot, embert alakot hát látni azoknak a gazdagoknak, akik az elköltött gazdag vacsora után az emésztés előmozdítása végett sétát tesznek vagy akik a környéken laknak. Ez a dolog kellemetlenül hat rájuk, így a rendőrséghez fordultak segítségért. Henry Dominik, kerületi rendőrkapitány készséggel eleget tett a milliomosok parancsának és megváltoztatta a vonalat, így a rongyosok most a Broadway végé állanak sorfalat. De a milliomosok ismét egy új panasszal álltak elő. Kifogásolták, hogy a koldusok, mikor megkapják a kenyeret, mind balra fordulnak és az ő fertályok felé viszik az utjokat.

Cornelius B. Mitchell, a gazdag szomszédok egyike felszólította Fleischmann, hogy szüntesse be a kenyérszást s mikor Fleischmann ezt tenni nem volt hajlandó, azt ajánlta, hogy a kenyeret valamely jótékony egyesületnek adja oda, akik azt valamely félreeső helyen kiosztják. A gazdagok közül Mitchelein kívül Pierre Mali, Frederick W. Whitridge, valamint még többen, sőt még egy pap is, Dr. Howard Duffield, aki az "Old Presbyterian Church" lelkesed, panaszokdotta, hogy a koldusok büzlének, az utcán összedetett bagót füstölnek és ijesztő képet mutatnak, ami rájuk nézve kellemetlen látvány.

Fleischmann testvérek kijelentették, hogy ők a kenyérszást nem változtatnak, lévén az az ő privát dolguk, senki bele nem avatkozhat. A rendőrség azonban, hogy segítsen a gazdagokon, mégis megparancsolta a rongyosoknak, hogy ha a kenyeret megkapják, kötelesek jobbra menni a szegény negyed felé. Mert Amerikában a szegény csak arra mehet, amerre a rendőr mutatja.

A KUTYA-NYARALÓ VESZÉDELME.

Hirt adtunk arról, hogy a jószívű milliomosok New Yorkban a Lexington Ave. 36. sz. alatt egy kutya-otthont tartanak fenn, hol azokat a kutyákat, melyeknek nincsen otthonuk, gondozásban és ellátásban részesítik. Mig 50.000 kis gyermek éhesen megy minden reggel az iskolába, — nincs éhez kutya New York városában. Mig egy éhez gyermeknek gyermekmenhelybe leendő elhelyezéséhez egy esztendői lótas-futás, könyörgés, öszeköttetések felhasználása szükséges — elegendő, ha valaki egy éhez kutya-otthont jelentesz s azonnal tapasztalt ápolók ruganyos kocsival rohannak a kutya megmentésére.

Azokban, mint olvassuk, veszedelem fenyegeti a kutya-otthont. A szomszédok panaszt emeltek, hogy a bezárt kutyák között több veszett is van, melyek irtózatossá üvöltést visznek véghez. A yorkvillei bíróság előtt kérelmeztek a kutya-otthon bezárását. Annak dacára, hogy két állatorvos tanuallomása szerint több veszett kutya van a nyaralóban, bezárását a bíróság még sem rendelte el, hanem a tárgyalás folytatását július hó 14-ére halasztotta.

BARBARIZMUS.

A Broadway és 42-ik utca sarkán egy embert letartóztatott a rendőrség. Letartóztatásának munkanélküli és vagyonatlan volta az oka. A bíróság 500 dollár kezesség alá helyezte.

A társadalom megtagadja tőle a munka jogát és megbünteti, mert munkanélküli. Lehetetlen teszi számára szükségleteinek kielégítését és börtönbe veti, mert nélkülöz.

FIGYELEM BIZALMI FÉRFIAK!

Július hó 12-én, d. u. 2 órakor a Népakarat szerkesztésében (516 E. 6th St.) BIZALMI-FÉRFI ÉRTEKEZLETET tartunk.

Tekintettel az ügy fontosságára, felhívunk a szervezetek, hogy küldöttekkel képviseltesék magukat, azon szervezetek pedig, kik távolság folytán ezt nem tehetik, jelentéseiket július hó 10-ig betérjeszteni sziveskedjenek.

A központi vezetőség.

TÁRCA.

STERNSOHN UR FELESÉGE.

— Irta: Ady Endre. —

Egy Sternsohn nevű bankárnak már olyan jó dolga volt, hogy szegény feleséget vehetett magának. Budapestén akad akár tizezer leány is ilyen kedves szeszélyére valamely gazdag urnak. Az öreg Sternsohn kinyújtotta pénzes jobb kezét s nyomban sietett vele házasságot kötni Barna Klári. Ez a házasság gyönyörűnek látszott, a pénz, a vagyon mejuhászódásának s ellágyulásának. Barna Klárinak két szép kalapja volt, mert egy kalapos boltban dolgozott azóta, hogy elárult. Egyébként azonban csak a fiatalaságát, fehér bőrt s ifjonti forróságát vitte bele a házasságba Klári. Azaz még csak a pénznek gögös győzelme volt ez a házasság, de meghatóan szép, mint egy újságregény.

Sternsohn ur röviden mondta el a mondani-valóit, amikor a friss asszonyt fényes lakásukba bevezette:

— Klári, itt maga lesz a királynő és nem fogja érezni, ami a valóság, hogy én magam a pénzzel vásároltam meg. De ha csak egyszer is vétkezik ellenem, rettenetesen fog bünhődni, meglássa. A pénz fog bosszút állani helyettem, mert én nem tudok ölni és a botrányt is kerülni szoktam.

Klári aránylag vidáman s kellő méltósággal foglalta el erre a királynői trónt. Semmi sem történt másképpen és különösebben, mint történni szokott az ilyen bankár regényekben. Egy esztendő mulva jelentkezett a véletlen szerető, egy ur, aki ifjabb és kellemesebb volt Sternsohn urnál.

Forgácsot, aki Sternsohn ur legkedveltebb hivatalnokja volt, a feleségével kapta egy napon Sternsohn ur. Nem volt ez valami csunya, alapos rajtakapás, de tagadni se tagadhatták volna a fiatalok. Könyves, szinte fönnakadt szemekkel néztek Sternsohn urra, hanem egy más nézetek, riadtan, féltően. Sternsohn ur dühösen kacagott, jó öt percig lihozott, hogy szinte megfulladt. Azok pedig, a bűnösök, reszketve, furcsa, halálos zavartságban álltak a hatalmas ur előtt, a Pénz előtt. Végre is Sternsohn ur beféradt a kacagásba s rekedten, parancsolóan, mint a banküzletben beszélt:

— Mennyi pénze van magának, Forgács, forgassa ki a zsebeit s számolja össze.

Forgács gyermekeken kapkodott, kiatott a zsebeiben, kiürítette a tárcáját. Ő megszokta, hogy Sternsohn urnak engedelmeskedni muszáj és halkán rebegte:

— Nyolc forintom van, főnök ur, hónap vége felé járunk, nyolc forintom van és huszonegy krajcár.

— Azonnal adjon át öt forintot Sternsohné öngyűségének, most rögtön.

Forgács fehérebb lett, mint volt, dadogott, szinte sirt, riadozott, nyögött:

— De, de, istenem, főnök ur, miért méltóztatik, miért?

— Adja át azonnal az öt forintot, mert az olyan jövedelmi ember, mint maga, nem fizethet többet öt forintnál egy nőnek.

Forgács egy tíz koronás bankót keserves erőlködéssel tett le Klári elé egy kis asztalra. Klári ájduzott, de Sternsohn ur, mintha mit se vett volna észre, folytatta:

— Rendben van Forgács, holnap jelentkezik a pénztárosnál, megkapja a végkielégítést és mehet isten hírelvé. Egyébként fogadjon meg a tanácsomat, olcsóbb nőket keressen, mint a főnöke felesége.

Csönd lett megint, amikor Forgács távozott s csak egy idő mulva szólalt meg ismét Sternsohn ur:

— Klári, adja csak ide azt az öt forintot, beláthatja, hogy az engem illet.

Nagy estély volt harmadnapon a Sternsohn-palotában, nagyobb, mint valaha. Az összecsendült vendégek irigykedve bámulták meg a Sternsohn ur híres műkinseit. S a nagy szalomban megrökönyödve s nevette állott meg mindenki egy bearanyrázótt valami előtt. Egy közönséges, söt gyűrött osztrák-magyar tizkoronás bankó pöffeszkedett az aranyrámk között. Barna Klárinak pedig mosolyogva kellett, vidáman járnia-kelnie s mindenütt ott lenni.

— Mi ez, mi ez? — kérdezték tőle is, Sternsohn urtól is a vendégek. Az ötförintos bankó volt ennek az esti ünnepnek kedves ingere és furcsasága.

Sternsohn ur, itt is, ott is, ha kérdezték, őhat vendégnek magyarázta:

— Ez nagyon helyes pénz, ezt az én feleségem kereste nekem. Különböző, ha kíváncsiak, kérdezzék meg őt, ő elfogja önöknek mondani. Nagyon érdekes história, ennyit én is elárulhatok s kopasz, vöröses fejbőrt idegesen simogatta Sternsohn ur.

A vendégek tódultak Barna Klárhoz, a ház asszonyához s az asszony megöregedett ez éjszakán. Fehér bőrt valami sárgaság kezdte befogni, valami feketébe indult sárgaság. Félkör sehol sem találták a ház asszonyát a bepezsgőzött, vidám vendégek. Egy órákor egy őrgöngy, kiabáló inas futott végig a termeken. A vendégek berohantak a Barna Klári háló-

szobájába, ahol ágynak fektet az ifjú Stern-szöveg. Föl volt tépve a ruhája, a szívébe lőtt szegényke, a kis revolverrel. Az öt forintot kivette az aranyáramból, meg volt pörköltve a kis bankó, azt is a szívére tette s azt is keresztüllötte.

KEGYELEM AZ ORGYILKOS "KIVÁNATOS POLGÁR"-NAK.

Harry Orchard, aki bombával gyilkolta meg Idaho állam kormányzóját, Steunbergeret és saját beismerése szerint ezenkívül még 17 gyilkosságot követett el s akit a bíróság halálra ítélt — kegyelmet kapott. Pénteken kellett volna a halálos ítéletet rajta végrehajtani, de a kegyelmi tanács halálbüntetését egyhangúlag életfogytiglani fegyházra változtatta. Orchard a vizsgálat folyamán azt vallotta, hogy a "Western Federation of Miners" bányász szövetség vezetői, Haywood, Moyer és Pettibone bérelték fel arra, hogy a kormányzó meggyilkolja, mert az katonaságot rendelt ki a négy év előtti bányász-sztrájk alkalmával a sztrájkolók ellen. Orchard többi gyilkosságaira is azt állította, hogy elkövetésükre a bányász-szövetség vezetőitől lett felbűlve. Valamás folytán a bányász-szövetség vezetőit elfogták és gyilkosság vád alá helyezték. A por az egész Egyesült Államokban óriási izgalmat keltett. Jóllehet, a tárgyaláson kitűnt, hogy Orchard olyan gyilkosságokat is magára vállalt, amelyek soha sem lettek elkövetve és erre is azt mondta, hogy véghezvitelére a bányász-szövetség vezetői biztatták fel és bár mindenki meg volt győződve Haywood és társai árthatlanságáról, a kapitalisták mégis rettentően pénzáldozattal és erőfeszítéssel iparkodtak Haywoodot elítéltetni, azt remélve, hogy elítélésével megsemmisítik a bányász-szövetséget.

Roosevelt elnök is segítségért jött a kapitalistáknak és a tárgyalás előtt a bányász-szövetség vezetőit "nem kívánatos polgárok"-nak nevezte. Azonban minden erőlködésük hiabavalónak bizonyult. Az esküdtek Haywoodot, kinek perét először tárgyalták, felmentette.

A bányász-szövetség vezetői felmentése után Orchardot saját beismerése alapján 18-szoros orgyilkosságért halálra ítélték, de most kegyelmet kapott. Ha voltak még, kik kérelkedtek abban, hogy a kapitalisták Orcharddal, az orgyilkossal szövetkeztek és a vezetők elítélésével akarták a nyugaton erős bányász-szövetséget megsemmisíteni, úgy most Orchard megkegyelmeztetése ezt a kétséget is eloszlatja. Még nem volt arra eset, hogy ilyen zsánerű tömeg-gyilkos, minden indoklás nélkül valaha kegyelmet kapott volna. Egész bizonyos, hogy néhány év múlva, ha a dolog kissé felelősebbé válik, Orchardot szabadon is fogják bocsátani. Orchardnak a börtönben sem volt rossz dolga: folyton Pinkerton detektívekkel társalagott, jó táplálékot kapott és minden lehető kényelmet élvezett — szóval, úgy bántak vele, mint egy "kívánatos polgár"-ral.

A XXXI. osztály június havi jelentése.

Szervezetünk június hó 27-én tartotta rendes havi gyűlését. Bevétele volt a múlt havi átlaghoz képest \$56.20, ezzel szemben kiadás volt \$17.60, pénzállomány \$38.57. Taglétszám 32, 24 férfi és 8 női tag. Szervezetünk 2 taggal szaporodott. Munkánélküliek száma 8. Szervezetünk kapott egy körlevelet az V. osztálytól, melyben fel lett szólítva, hogy a központi vezetőségnek szavazzon bizalmatlanságot. Szervezetünk elhatározta, hogy amíg bővebb információ nem szerez a megírt indokra nézve, addig nem foglal állást ezen ügyben. Június hó 6-án tartottunk egy vitaestélyt, mely elég látogatott volt. Több indifferens munkás is részt vett a vitában. Tartottunk egy rendkívüli taggyűlést is június 18-án, nyári multságunk rendezésének megválasztása és a multságokra szükséges dolgok beszerzése volt a napirend. Június hó 21-én tartottunk egy nyári multságot, mely úgy erkölcseleg, mint anyagilag is sikerült. Vendégeink részéről volt némi elégedetlenség észlelhető, mivel az étel és ital a vendégek nagy sámat tekintve, kevésnek bizonyult. A rossz idő miatt a cigányok sem jöttek el s a közönség nem táncolhatott. Ezért szervezetünk az alábbi felhívást teszi közzé:

Ezuton kérjük elnézését azoknak, kik a június hó 21-én tartott multságunkon résztvettek. A rendezőség, tekintve a rossz munkaviszonyokat, nem számított oly nagyszámú vendégre s megfelelő mennyiségű itálról és ételről nem gondoskodott. A hiányzó dolgokat pedig nem pótolhatta, mivel a multság későn kezdődött a kedvezőtlen időjárás miatt. Igérjük azonban, hogy a jövőben vendégeink nem fognak semmilyen sem hiányt szenvedni és azon leszünk, hogy a már szenvedett hiányokat is elfeledtessük.

Ebenschweller J., Albinyi J., biz. férfiak.

A Pittsburg és Környéke, Soc. Munk. Sz. 1908. július hó 12-én, vasárnap, nagyszabású NYÁRI MULTSÁGOT rendez. Gyülekezési és indulás az egyleti helyiségből (210 Electric Ave.) á. e. 8.30, 9.30, 10.30 és d. u. 2 órakor. Jegy ára 25 cent. Kérjük a vidéki elvtársak támogatását.

A Pittsburg és Környéke Soc. Munkás Szerv. július hó 12-én nyári multságot rendez, így a rendes havi gyűlést július hó 19-én d. e. tartja meg.

A TÖKE VILÁGÁBÓL.

A Marshall Field & Co. New York városában az ötödik Avenue és 37-38. utcánál egy óriási kiterjedésű department store-t fog felépíteni. A cégnek hasonló üzlete van Chicagóban, melyet a világ legnagyobb üzletének tartanak. A New Yorkban létesítendő üzlet nagyságára nézve még óriásabbra van tervezve. Ennek az új üzletnek a megnyitásával a Marshall Field-hagyaték gondnoksága a vagyon alapítójának intencióit teljesíti. Néhai Marshall Field 1906-ban halt meg 74 éves korában. Két unokája maradt Marshall Field III. nevű 12 éves és Henry Field nevű 10 éves kisfiuk. A fiuk egy London melletti nevelő intézetben vannak elhelyezve. Ők az összes vagyon kizárólagos örökösei.

Az öreg Marshall Field a vagyonból 12 millió dollárt elszákkított és a Chicago Merchants Loan and Trust Co. nevű bank gondozása alá helyezte. Ez a 12 millió dollár a végrendelet szerint biztos vállalatokba fektetendő, a haszon ismét a tőkéhez csatolandó, a megszorodott tőke ismét befektetendő egész 1954 év november hó 31-ig. A 12 millió dollár jövedelmét, mely körülbelül évi 4 millió dollárt tesz ki, az örökösök nem élvezik, csak az idősebb fiu fog kapni belőle 450,000 dollár 25 éves korában és ugyannyit 30 éves és 40 éves korában. A vagyonból egy másik 48 millió dolláros részt is kiszakított néhai Marshall Field, amely szintén ugyanolyan módon kezelendő, mint a 12 millió dollár, ebből a fiatalabb fiu fog kapni ugyanolyan összegeket. 1954 december 31-én a két örökös átveszi a már felszaporodott 48 millió örökséget. Ha a hagyaték gondnoksága csak félig lesz becsület, ez az összeg már felül fogja haladni a 300 millió dollárt. A másik 12 millió dolláros résznek, amely 1954. év december 31-ig ma még el sem képzeltető összegre fog felszaporodni, még azután is gondnokság alatt kell maradnia a végrendelet szerint. Felosztani, sem elidegeníteni nem szabad, de az akkor már 60 éves Marshall Field III nevű, jelenleg 12 éves fiu fogja meghatározni, ha élni fog, a hagyaték gondnokság alatt megmaradása körülményeit és az újabb határidőt. Ha esetleg nem élne, akkor a másik fiu, ha egyik sem volna életben, örökösök. Az így gondnokosítva alá helyezett 12 millió és 48 millió felül még 10 millió dollár tőke áll a fiuk rendelkezésére, amely nincs lekötve. A két fiu vagyona a legkülönbözőbb dolgokból áll. Rész tulajdonosai úgy Amerikában, mint Angliában vasgyáraknak, vasúti műhelyeknek, locomotívoknak, villamos vasutaknak, földeknek, gáztársaságoknak, villanyvilágítási vállalatoknak, modern gépeknek, telefon üzemeknek, ruházati cikkeket készítő ipartelepeknek, gőzhajóknak, szén- és vasbányáknak, kohóknak, tavaknak és elő sem sorolható különféle hasznos hajtó jogoknak, kiváltásoknak, részvényeknek.

Mindezekért nem dolgoztak, mindezekért semmi hasznos dolgot az emberiség javára soha elő nem állítottak. Pusztán születésük ténye az ipar királyává teszi őket. Aki szívesen bányász, aki szívesen tüzel, aki villanyos vagy gázvilágítást használ vagy telefon veszi igénybe, aki házban lakik és aki ruházkodik, aki a vasgyárban dolgozik, aki gőzhajón, vasuton, villamoson utazik vagy aki táplálékot vesz magához, az mind adófizetőjük. Az emberek százereit adóznak nekik és az ő jövedelmük biztosabb, mint a királyok apanegeja. Jövedelmüktől sem krízis, sem rossz idők meg nem foszthatják őket. Aki élni akar, annak munkája gyümölcséből akarva nem akarva egy részt oda kell adnia — az ő számukra.

És míg így az idősebb fiu minden héten már most 60,000 dollár, a kisebbik 40,000 dollár jövedelmét élvez, amely jövedelemért semmit sem kell dolgozni, addig az a kovács, aki abban a gyárban dolgozik, amelynek ők a részvényesei, nehéz 10 órai munka mellett heti 14 dollár 40 centet, az ács 12 doll. 30 centet, a lakatos 15 dollár 60 centet, a festő 13 dollár 60 centet, a napszámos 9 doll. 90 centet kapnak, melyből még családjáikat is el kell tartaniok. Az üzleteikben levő 10,000 alkalmazott közül kevés kap heti 12 dollárnál magasabb fizetést, a nők csak heti 5-6 dollárt kapnak. A gépvarrónók heti 6 doll. 75 centet, a harisnya-készítőnk heti 4 doll. 50 centet heti 60 órai nehé munkáért. A leánygyermeknek heti 3 dollárt, ugyanacsak 60 órai testsorvasztó munkájukért.

És ők valamennyien, a dolgozók éppen úgy, mint akik a termelt árut megvásárolják, hasznát hajtának nekik. Bennünket, hogy munkánk gyümölcsének egy részét nekik hordjuk kényszerít, nekik, hogy azt tőlünk elvegyék, hatalmat ad a termelési eszközök magántulajdonára.

FIGYELEM!

Kik a lapot nem kapják rendesen, levelező-lapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat. 516 E. 6th St., New York. I am a subscriber of your paper, but I don't get regulary. Please send it to this address:

Név Szám és utca Város

KAPITALIZMUSTÓL AZ IPARI TÁRSADALOMIG.

— Kivonatok Debs beszédeiből. — (Folytatás.)

... Nos, mi, akik az ipari munkásokat szerveztük, elég ilyen tapasztalatot szereztünk. Otthagytuk a régi unionokat. Szerveztük az ipari munkásokat, hogy egyesítsük a munkásosztályt; az egész munkásosztályt. Nem csak a tanult munkásokat, a dédelgetteket, hanem a munkásosztályt, szakképzettét és képzetlent, nőt, férfit, a tevékenység minden terén, az ipari unionizmus elvein.

A régi uniók szerszámokon épültek, amelyek eldobtak; szakmákon, melyek elenyésztek. Félsszázaddal ezelőtt jó volt a szakmázgá-lom; alkalmazkodott az akkori ipari viszonyokhoz. Például egy kádárműhely csak kádárműhely volt és csak kádárok voltak benne s így megalakult a kádárok uniója. Ez ez magában foglalta a kádárokat .kik abban a szak-mában és abban a műhelyben dolgoztak.

Azóta az ipari evolúciónak fél százada telt le. Hasonlítások össze ennek az iparnak mai telepeit az ötven év előtti műhelyekkel, melyekben a régi kéziszerszámot használták, a hol a tanuló tanulta szakmáját s ennek ura lévén, megszerezte a szerszámokat s önálló lehetett. Az idő hatalmas változást hozott. A modern kádár-telepek az ipari fejlődés eredményei s ha meglátogattok egyet, látni fogjátok, hogy a munkának tucatjaira változó nemét végzik ott. Valóban mindenféle munkást találtak ott, csak — kádárt nem.

Mi azt tartjuk, hogy a union formájának egybe kell esni az ipar módjával. Más szavakkal, a union, éppúgy mint a szakma, alá van vetve a fejlődés kérelhetetlen törvényeinek. Mi olyan uniont akarunk ma, melyben a munkának minden ága kifejezést nyer, mely a kádár-telepen működik. Tegyük föl, hogy 500 munkás van egy telepen. Mi szervezzük valamennyit és beosztjuk különböző munká-ágakba s ha egynek sérelme van, az valamennyinek közös ügye lesz az egész telepen. Hogyan megy ma? Bizonyos osztályok szervezve vannak szakegyletekben, összeülnek az igazgatókkal és egyezményt vagy szerződést kötnek. Nem törődnek a többivel, csak ők kapják meg, amit akarnak. Miután ők így le vannak kötve, valamelyik más osztályban a munkásoknak panaszuk van s sztrájlra mennek. Kiket a szerződés köt, azt mondják: "Szeretnénk segíteni benneteket, szimpátiával viseltetünk irántotok, de látjátok, nekünk szerződésünk van s a szerződés szent; fenn kell tartani s értetlenül s bár szimpátiátunk veletek, bár nem szívesen látjuk, hogy a harcot s munkátokat elveszítsetek, a szerződést nem szivhatjuk vissza. S így használják egyik uniont a másik összeröszéire, így verik le a munkást s így állítják elő a szabeket ezerével..."

... Tényleg majdnem valamennyi szab és sztrájk-törő volt unionistákból kerül ki. Menjete közéjük, kárdezősködjétek s majd meglátjátok, hogy majdnem mindannyian a munkás-union mellett vannak szívük szerint. De a union letörte őket s ezt az utat találták, hogy kivitték legyenek. A példák százairól tudok, hogy az emberek így lettek szabek. A szak-egylet gyűlöli a szabot s üldözi, míg a szeren-estlen az öngyilkosságban keres menekvést. És mégis fenntartják azt a uniont, mely szabot nevel.

Amit mi akarunk mindenk fölé, egyesült gazdasági és politikai akció s ezt el nem érhetjük addig, míg a munkásságot a uniók százaira igen. ezreire parcellázzák s szétválasztva tartják olyan okokból, melyek kézzelfoghatók. Kik azok, kik oly keserű ellenségei az Industrial Workers of the Worldnak? Nem a uniók közemberei, hanem a tisztviselők. S mi oknál fogva? Azért, mert ha a munkás-osztály tényleg egyesült, sok munkásvezér fog munka nélkül maradni.

Manapság ezrével vannak uniók, némelyiknek kevés tagja, másoknak sok; és ahányszor az ipar fejlődésében új osztály áll elő, akármily jelentéktelen új unióknak kell alakulni, le egészen a Grand International Brotherhood of Peanot Peelers, Polishers and Packers-ig, megválasztják a "grand" tisztviselőket, a fizetési listára teszik őket; s mondatom, hogy azoknak a legelső érdekük az, hogy azon a listán maradjanak....

... Miért kell a vasutasoknak egy tucait különböző szervezetben szétszotva lenni? Ugyanazon szolgálatban vannak mindnyájan. Érdekeik kölcsönösek. Együtt kellene cselekedniök, mint egésznek. De fölösztlanok szakma és hivatás szerint és ha ma azt ajánlanátok nekik, hogy egyesüljenek, hogy valamit tényleg tehessenek a saját egyéni és közös érdekeikben, mint munkások, szemben találhatók magatokkal valamennyi tisztviselőt. A vasúti szervezet tisztikarának fizetése és költsége évente negyedik millió dollárra rug.

Van egy egész hadsereg, kik mint tisztviselők szolgálnak, fizetési listástromon vannak s jó megélhetést nyerne a munkásosztály széttagolt tartása által. Szabály szerint kezdetben jó a szándék. Tényleg akarnak tenni valamit, hogy társaikat szolgálják. A műhelyeket vagy bányákat mint közönséges munkások hagyják el. Megválasztatnak egy munkásszervezet tisztviselőjének a ruhát változtatnak.

Fehér inget viselnek magas gallérral. Megváltoztatják szokásaikat és modorukat is. Hozzá voltak szokva az olcsó ruhához, durva ételhez és munkástársaik társaságához. Miután hivatalos állásba emelkedtek, mintegy varázsrak azok is tudomást vesznek róluk, kik azelőtt lenéztek, megvetették. Ugy találják, hogy most olyan ajtók is megnyílnak előttük, melyeket azelőtt zárva találtak volna; s lábaikat valóban a kapitalisták mahagoni asztala alatt terpeszhetik szét.

A mi közönséges munkásunk most már munkásvezér. A nagy kapitalista a vállára vereget s kijelenti, hogy tudja, miszerint ő a jövő embere s a világ munkásainak szerencséjük, hogy ő született, mert tényleg már régen vártak ilyen bölés és konzervatív vezérré. S ennek bizonyos hatása van az újdonsült vezérré s — talán öntudatlanul — kezd átalakulni, mint ahogy John Mitchell kezdett, mikor Mark Hanna a vállára veregetett, mondván: "János, ez jó dolog, hogy ön a bányászok vezére. Ön az ember. Önnek van a legjobb alkama, minő csak munkásvezérnek lehetett a földön. Ön halhatatlanná lehet. Itt van az ön ideje."

Ekkor aztán John Mitchell elismerte, hogy ez a kapitalista, ki valóságos monstrumnak festette őt, fele oly rossz sem, mint ő képzelte, sőt igen zseniális és barátságos ember. Látogatását megismétli másnap, vagy a másik héten s ott be lesz mutatva egy előkelő egyénnek, kiről már olvasott, de nem is álmodta, hogy valaha találkozott vele — és így megy az átfórmálás. Elégedetlensége elenyészik, ellenséges érzülete megváltozik. Meggyőződésévé lesz, hogy ezek tényleg kitünő emberek s most hogy látta és ismeri őket, megegyezik velük, hogy tőke és munka között nincs szükségképeni harc s hozzáfog, hogy keresztülvigye e kedves, kapitalista eszmét s ezt úgy teheti, ha árulóvá válik az osztálynak, mely megbízot benne s maga fölé oly magasra emelte, amilyenre tudta.

(Folytatjuk.)

VIII. osztály május havi jelentése.

Taglétszám 35. Beiratkozott 7. Elutazott 1. Pénzállomány \$10.71. Ezzel szemben a tartozásunk 16.84. Múlt hónapban négygyűlést tartottunk, melyen szép számban jelentek meg indifferensek is és dacára a nyomasztó hőségnek, mindvégig figyelemmel kísérték szónokaink fejtegetéseit. Sajtóbizottság jelent, hogy májusban 10 előfizetőt szerzett a Népakaratnak. Július 12-én tartjuk meg nyári multságunkat, amelyre minden előkészületet már megtettünk. A munkaviszonyok ezideig kevés javulást mutatnak, habár egyes elvtársaink volt munkájukat visszakapták, de még mindig ezrekre menő a munkanélküliek száma Pittsburg környékén.

Az elvtársak bizonyára olvasták a magyar szennylapokban, miszerint itt 45,000 munkás nyerhet alkalmazást. Ehhez csak annyi a megjelöltünk, hogy csak 44,000-el tévedtek, a mint már önök szokás. Mihelyt itt a viszonyok javulást mutatnak, a Népakarat tudtára fogja adni elvtársainknak. A többi lapoknak ne üljének fel. Hogy mennyire javult itt a helyzet, legjobban bizonyítja a "Westinghouse Machine Co.", ahol minden egyes munkásnak legalább is 20 százalékot vontak le a fizetésből, sőt soknak a 35 és 38 centen óraberét 25 és 28 centre szállították le. Ezuton felszólítjuk az összes osztályok bizalmi férfait, hogy a kongresszus határozatához mérten küldjék be havonta az osztályok jelentéseit közlés végett a Népakaratnak.

Gugora J. és Fritsch J., biz. férfiak.

REGÉNY.

A Kreutzer-Szonáta.

Irta: Tolsztoj Leó gróf.

— Fordította: Somogyi E. —

II.

(Folytatás) (4)

— De hát a hitvesi szerelem hogyan szentesítheti a házasságot? folytatta az ideges ur, mindig izgatottan, szinte bosszusan. Úgy látszott, mintha valami kellemetlent akart volna a nőnek mondani. Az utóbbi érezte ezt és sietett neki felelni:

— Hogyan? Hát egész egyszerűen. Az ideges ur röptiben megragadta a szót és felkiáltott:

— Nem, nem egyszerűen.

— Ő nagysága azt mondja, szólt közbe az ügyvéd, hogy házasság első sorban vonzalomnak, ha úgy tetszik; szerelemnek legyen kifejtése és hogy csakis ebben az esetben van a házasságban valami szent. Ellenben minden olyan házasság, amely nem alapszik természetes vonzalmon, vagy mondjuk: szerelem, minden erkölcsi köteletét nélkülöz. Nemde, így méltóztatik érteni? — kérdezte a hölgytől.

A hölgy fejének bólintásával fejezte ki hozzájárulását gondolatának emez értelmezéséhez. — Aztán... folytatta az ügyvéd beszédének fonálát újra felvéve.

— Azonban az ideges ur, aki nyilván alig volt képes magát visszatartani, nem engedte az ügyvédet folytatni, hanem azt kérdezte:

— Jól van uram, de hát mit ért ön az alatt

a szerelem alatt, mely egyedül szentesíti a házasságot?

— Mindenki tudja, hogy mi a szerelem — mondta a hölgy.

— De én nem tudom, én nagyon kíváncsi vagyok megtudni, hogy ön mit ért alatta?

— Hogyan? hisz ez oly egyszerű.... felelte a nő.

E szavak után gondolatokba látszott mélyedni, majd így folytatta:

— A szerelem... A szerelem egy férfiunk vagy egy nőnek kizárólagosan minden más férfiu vagy nő fölé való helyezése....

— Minden más fölé való helyezése.... És mennyi időre? Egy hónapra? két napra? fél órára? kérdezte az ideges ur keserű gunnyal.

— Engedje meg uram, ön úgy látszik, egészen más dologról beszél.

— Ő nem, föltétlenül ugyanarról a dologról beszél. Egynek a többiek fölé való helyezéséről.... De azt kérde, hogy mennyi időre? — Mennyi időre? Hát sok időre, néha az egész életre.

— De az ilyesmi csak a regényben fordul elő. Az életben soha. Az életben ez az egynek a többi fölé való helyezése ritkán tart több esztendőig, sőt sokszor csak néhány hónapig, sőt sokszor csak néhány hétig, néhány napig, sőt néhány óráig....

— Ő uram!... Nem.... nem.... Engedjen meg! kiáltotték fel mind a hárman egyszerre.

Még az üzletesség is olyasféléig morgott, mintha nem éretné egyet az ideges urral.

— Ő nagyon jól tudom, szólt az hangosabban kiabálva, mint mi valamennyien, önök arról beszélnek, amit valóban nekik, én meg arról, ami való! Azt, amit önök szerelemnek neveznek, minden ember érzi minden nő irányában; csak a felesége irányában vajmi ritkán. Ez okból csinálták azt a közmondást, amely nem hazudik: "A másnak felesége a barack, míg a magunké a keserű mandola."

— Ah, hisz az borzasztó, amit ön mond! Pedig mindazonáltal megvan az emberben az az érzés, amelyet szerelemnek neveznek és amely nem hónapokig vagy esztendőig, hanem az egész életet át tart!

— Nem, ez a szerelem nem létezik. Még ha megengednők is, hogy Menelaus Helenát egész életre minden más nő fölé helyezte volna.... Helena mégis Páriszt választotta volna, és ez így volt, így van és így lesz örökön-örökké. És nem is lehetne másképpen, éppúgy, a mint nem lehetséges, hogy egy rakás csicscri-borsóban két borsószem, amely ugyanazon a különös jeggyel van megjelölve, egymás mellé kerüljön. Egyébiránt nemcsak valószínű, hanem bizonyos, hogy Helena vagy Menelaus egy napon megunták volna egymást. Az egész különbség csak abból áll, hogy ez a meglegelel és egyenl korábban, másnál későbbben következik be. Csupán az ostoba regényekben áll az, hogy "világéletükre szerették egymást". Csak gyermekek képesek ilyesmit elhinni. Valakit egész életét át szeretni, éppen annyi, mintha azt mondanók, hogy egy grertyaszál örökké képes égni.

— De hisz ön az érzéki szerelemről beszélt.... Nem tart ön oly szerelmet is lehetségesnek, amely az ideál egyformaságán a szellemi rokonságon alapul?

Miért ne? De ebben az esetben nem szükséges, hogy együtt haljanak. (Bocsánatot kérek nyerségemért.) Azért, mert közös ideál-jaik vannak, még nem szükséges, hogy együtt haljanak. És miért nem találjuk ezt az összhangzást sohasem vén emberek közt, hanem mindig fiatal és csinos pároknál? folytatta, miközben kellemetlen kacagásba tört ki. Igenis, én azt állítom, hogy a szerelem, az igazi szerelem nem szentesíti a házasságot, ahogy azt hinni szoktuk, hanem ellenkezőleg, lerontja.

— Bocsánatot kérek, szólt az ügyvéd, de a tények ellentmondanak az ön szavainak. Azt látjuk, hogy a házasság tényleg létezik, hogy az összes emberiség vagy legalább tulnyomó része, házast életet folytat és hogy sok házastárs a sokáig együtt folytatott életet, tisztességesen fejezi be.

Az ideges ur gonoszul mosolygott.

— Hát aztán? Ön azt mondja, hogy a házasság a szerelmen alapszik és midőn én kétségbevonom, hogy az érzéki szerelmen kívül még más szerelem is legyen, erre ön a házasság révén való szerelem létezését akarja nekem bebizonyítani. De a mi napjainkban a házasság nem egyéb, erőszaknál és hazugságnál.

— Bocsánatot kérek, ez nem áll, felelte az ügyvéd. En csak azt mondom, hogy mindig voltak és még ma is vannak házasságok.

— De miképpen és miért vannak? Voltak és vannak oly emberek számára, akik a házasságban valami szentséget látnak.... oly szentséget, amely isten előtt leköt bennünket! Ezeknek létezik, de nekünk nem egyéb képmutatás-nál és erőszaknál. Mi ezt érezzük és hogy ezt lerázzuk magunkról, a szabad szerelmet hirdetjük; reakciót támasztunk a nemek vegyüldése ellen, vissza akarunk térni a társadalom kezdetleges állapotához, a nő közös birtokához.... A szabad szerelem hirdetését alapjában véve nem egyéb, mint visszatérés a nemek párosodásához (bocsánatot kérek, mondá a hölgy-höz fordulva.) A régi alap korhadt; építsünk újat, de ne hirdessük a nemi kicsapongást.

(Folytatjuk.)

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

EGYLETI HIREK

A St. Louisi north sidei Szoc. Munk. Szerv. június havi jelentése. Taglétszám 22. Pénztári állomány \$31.00. Tartotunk 3 képző ülést és 1 üzleti gyűlést június hó 22-én, amelyen a következő új tisztviselőket választották: Titkár Ládi L., jegyző Szőke J., pénztárnok Torma I., ellenőrök: Ládi M. és Horváth K. Lapmegbízott Horváth K. Könyvtárnok Szekeres J. Leltárnok Ládi S., bizalmi férfiak Fábri J. és Kundl J. Szervezetünk fiatal kora dacára és dacára a rossz munkaviszonyoknak szépen halad előre s hiszük, hogy a közel jövőben eredményes működésről számolhatunk be. Németh F., biz. férfi.

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

Allegheny, Pa. F. Mayer, 1308 Howard St. Brooklyn, N. Y. J. Havasy, 34 Stags St. Bridgeport, Conn. C. Welner, 53 Cherry St. Berwick, Pa. E. Körmives, 1210 2nd St. Buffalo, N. Y. M. Weiss, 320 Ka St. Barberton, O. Botos Imre, 244 Mulberry St. Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St. Cincinnati, O. John Juhász, 1941 Central Ave. Chicago, Ill. L. Nagy, 27 Irving Ave. Columbus, O. J. Jergasits, 253 2nd St. Diverson, Ill. Janka István. Erie, Pa. Tóthi Béla, 548 W. 19th St. Elizabethport, N. J. A. Gallé, 257 Livingston St. Hartford, Conn. M. Schultze, 52 Grand St. Lynn és Boston. Czapp István, 23 Collins St. Lansing, Mich. A. Neumann, 927 Division St. Milwaukee, Wis. Marák J., 1344 National Ave. McKeesport, Pa. Debreccny B., 143 2nd St. Newark, N. J. Róna D. 136 Boyden St. Newark, O. Turuc Pál. North Tonawanda, N. J. Mayer, 229 Frederika St. New Brunswick, J. Kovács, 41 Somerset St. Oakland és vidék. Cal. M. Klein, 516 18th St., Oakland, Cal. Passaic, N. J. Bujáky János, 14 Grand St., Garfield. Philadelphia, Pa. Parker L., 948 S. Randolph St. Peoria, Ill. Takács S., 625 Fishgate St. E. Pittsburg és környéke. L. Steger, P. O. B. 385. Schenectady, N. Y. Tóth Lajos, 109 7th Ave. St. Louis, Mo. G. Kiss, 162 Miller St. San Francisco, Cal. B. Fischer, 883 McAllister St. Springfield, Ill. Szívós János, 615 N. 11th St. Ezeklen kívül az egyes szervezetek által megválasztott sajtó-bizottsági tagok fel vannak hatalmazva előfizetést felvenni és azt nyugtázn.

KIADHIVATALI ÜZENETEK.

Előfordul, hogy az elvtársak beküldik a lap előfizetési díját és nem értesítenek a pontos címről, hogy a lap hová küldendő. Ezért felkérjük az elvtársakat, hogy a pénz elküldésénél értesítsenek a pontos címről, hogy a lap kiüldése akadályt ne szenvedjen.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St. Üzleti üléseit tartja minden hó első szombatján. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet. II. osztály. New Yorki Szocialista Munkás Szervezet II. oszt. helyisége 404 E. 64th St. I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet. III. osztály. Brooklyn Magyar Szoc. köré 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyisége) van. Titkár Karl Stefankó, 32 Shole St., hová minden levél intézendő. Minden hó első vasárnapján d. u. 2 óra képző-gyűlés és minden hó 3-ik szombat este 8 óra oroszosgyűlés. V. osztály. Elizabethporti Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja a Knoll-Hallban, 463 East Jersey St. Minden 3-ik szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti ülést. Titkár M. Oppmann, 243 Insee Pl. VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üléseit tartja minden hó 1-5-ös szombatján és a többi szombaton vita vagy felolvasás 20 West St., Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 134 West St. VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hó második és minden hó negyedik vasárnapján délután 9 óra körül 834 Albany Street, Kurung elvtársánál. Titkár A. Baán, 920 Duane Ave. VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hó 2-ik vasárnapján tartja üzleti gyűlést és minden szerdán este vitastélyt vagy felolvasást tartatik magánhelyiségében, 210 Electric Ave. Titkár M. Weiss. Levelező titkár L. Gross, P. O. B. 385 East Pittsburg, Pa. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők. IX. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlései minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap este. Levelező titkár L. Szabó, 143 2nd Ave., hová minden a szervezetet érdeklő levelek ide címezendők. X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hó első szombatján, a többiekén vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 McAllister St. Titkár Stern M., cor Scott and Chesnut St. Szervezetünket érdeklő leveleket kérném ide címezni. XI. osztály. Clevelandi Magyar Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party). Titkár J. Timár, 1049 W. 25th St. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hó első keddjén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségében. XII. osztály. Milwaukee, Wis. Szoc. Munkás Szerv. Titkár Merdler Zoltán, 776 6th Street. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután, cor. 3rd and Prairie St. XIII. osztály. Phila. Lev. titk. Tudor J., 825 N. Lawrence St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 óra körül, 800 Parrisch St. (magánhelyiség). Minden szombat este felolvasás vagy vitastély. XIV. osztály. Buffaloi Szoc. Munkás Szervezet. Lev. titk. M. Salamon, cor. Popovits, 304 Tonawanda St., hová a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyűlések, felolvasások és vitastélyek minden szerda este magánhelyiségében, 174 Austin Ave. XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer, 1704 So. 8th St. Összejeveletit tartja hetenként 3-szor, a következő sorrendben: Keddi napokon olvasó-, i. és 3. csütörtökön üzleti ülést a többi csütörtökön retorikai előadást. Vasárnap délutánoként szórakoztatásra szánt családi összejeveletek. A dalárda dalórait tartja minden vasárnap d. e. 10-12-ig. Titkár Reich J., 2018 So. 11th St. XVI. osztály. Baltimorei Locusponti Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden 5-ös vasárnapján a hónapnak délelőtt 10-12-ig. Titkár Ch. Varró, 14 N. Curley St. XVII. osztály. St. Louis north sidei Szoc. Munkás Szervezet. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik hétfő este 2419 N. 13th St. alatt. Minden hó első, második és harmadik hétfőn este vita vagy felolvasás. Titkár Lány J., 2401 N. 9th St., hová minden az osztályt érdeklő levelek címezendők.

XVIII. oszt. Springfield Ill. Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja 2019 N. 16th St. Titkár Gy. Németh András, kihez minden a szervezetet érdeklő levél címezendő. XIX. osztály. Chicago Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-5-ös vasárnapján d. u. Minden szombaton este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő értesítések C. Berki, 371 Park Avenue, levelezőhöz intézendők. A dalárda dalórait tartja minden vasárnap d. e. 9-12-ig a Fulton St. 698 sz. alatt levő helyiségben. XX. oszt. Cincinnati-i Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyűléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján d. e. 9 óra körül. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás 1828 Race St., Jung-féle teremben. Levelező J. Juhász, 1941 Central Ave. A dalárda dalórait tartja minden pénteken este 8 óra körül a Zung-Saloban 1828 Race St. Gyűlésein minden hó utolsó péntekjén. A dalárda levelező-titkára J. Piblinger, 1677 Central Ave. XXIII. osztály. New Brunswick-i Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján magánhelyiségében, 303 Neilson St. Titkár F. Dévizs, 301 Neilson St. XXIV. oszt. Erie, Pa. Titkár H. Waid, 1714 Cramberry cor. 18th St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titk. Fleischer S., 911 Broadway, Oakland Cal. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 és fél óra körül. Minden hó első vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 12th St. (Castle Hall), Oakland, Cal. XXVII. oszt. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, 625 Fishgate St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 óra körül havi- és minden 1-5-ös vasárnap d. u. vita, felolvasás és számtan tanítás 2907 Adams St. XXVIII. osztály. Chicago Szoc. Munk. Szerv. 2-ik oszt. Titkár L. Ritzinger, 3441 So. Halstead St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXIX. oszt. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségében. Lev. titkár Turuc P., cor. Cedar and Washington St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. A dalárda dalórait tartja minden hétked és péntek este é a szervezet helyiségében 8-9-ig. Levelező titkár Turuc Pál, cor. Cedar and Washington St. XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár, Jergasits János, 253 Second St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hó első vasárnapján a szervezet helyiségében, 374 E. Barthman Ave. XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 4-ik szombatján este 8 óra körül. Képzőgyűléseit minden hó első és harmadik szombat este tartja a szervezet magánhelyiségében, 805 East St. Titkár S. Knott, 805 East St., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. XXXII. oszt. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St. Minden szombaton este képző-gyűlés. A rendes havi üzleti üléseit tartja minden hó első vasárnapján, d. u. fél 3 óra körül magánhelyiségében, 257 Howard Ave. XXXIII. oszt. E. Chicago, Ind. Titkár Gyurgyik János, Box 436. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3-ig. Minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Százi-féle Hallban van. XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtök este 2695 E. 79th St. Titkár Kovács J., 2668 E. 79th St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

AZI. W. W. MAGYAR LOCAL JAI.

"Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet". (Indust. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hó 1-5-ös és 3-ik vasárnap délelőtt, a Szabadász vendéglőben, 512 E. 6th St. Levelező L. Lefkowitz, 516 E. 6th St. (Népakarati-nyomda.) A Chicago Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hó első és harmadik keddjén este 7 óra körül, 8-10 Clark St. A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 204, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 óra körül és minden negyedik csütörtökön este 8 óra körül 800 Parrisch St. Pénzügyi titkár L. Basky, 958 N. Lawrence St., kihez minden az osztályt érdeklő levél intézendő. I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fém munkások Csoportjának Helyisége 20 West St. Plavetzky-szalóda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óraig. Beíratási díj 30c. Havi járulék 25c. Felhívjuk magyar munkástársainkat a beíratkozáásra. Adler Lajos, titkár. A Magyarrajku Bádigosok és Szerelők Szakegylete. 1567 2nd Ave. I. emelet (Új világ kávéház). Összejevetel minden kedden este 8-10 óraig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Paszkesz Miksa, lakik 426 E. 84th St. Az Amerikai Magyar Vas- és Fém munkások Szak-egyesülete 206-208 E. 86th St. Klein's Hall. I. em. Elnök Niederlaender Hugó, jegyző Kovács Béni. Összejevetel minden vasárnap d. e. 10-12 óraig. Newarki (N. J.) Petőfi Munkás Dalkör. Elnök: Sass Béla. Titkár: Kereser Pál (147 Court St.) Gyűléseit tartja a Plavetzki-Hallban. (20 West St.)

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. u. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig. Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. 9 óra körül. Elnök: Fradrich Ferencz, 181 Howard St; alelnök: Edison Lajos, 74 So. Orange Ave; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 So. Orange Ave; pénztárnok: Kish János, 141 West St; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J.; szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J.; jegyző: Vörös József, 220 3rd St., Elizabeth N. J.; ellenőr: Fischer Mór, 139 Ripley Pl., Elizabeth N. J. Osztályok: I. osztály. New York. Elnök Schwartz József. P. u. és l. titk. Láng D. c. o. 58th és 224 E. 67th St. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1685 1st Ave. Hivatalos orvos Dr. M. Slabey, 226 E. 72nd St. Telephone 6060-79th. Gyűlések minden hó 1-5-ös és 3-ik péntekjén. Helyisége 404 E. 64th St., Hunyadi Hall. II. oszt. Cleveland. O. Elnök Németh I. P. titk. Sohá I. István 2049 W. 20th St., pénztárnok Szemenyey Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Francisci, 3242 Lorain Ave. III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár Zsolnay Géza, 303 Neilson St. Pénztárnok Walljus József, 300 Neilson St. Gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St. IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Frank Knotek. P. u. és lev. titkár Schultze M., 52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok

Kaszig Gy., 46 York St. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 óra körül, felolvasásokat tart minden hó 1-5-ös vasárnap délutánján. V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Gallé B. P. u. és lev. titkár Csontos János, 457 Bond St. Pénztárnok M. Horváth, 145 Insee Pl. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik kedd estején. VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2266 Jefferson Ave., p. u. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave., W. Detroit. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján, d. u. 2 óra körül 2132 Jefferson Ave., W. Detroit. VII. osztály. Lynn, P. u. és lev. titkár Dobrovits András. P. O. Box 35. VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Edison L., 74 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. L. Weiss, 227 So. Orange Ave. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tisztviselő gyűlés. IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J., alelnök Fekete Gy., pénztárnok Buss István, levelező és pénzügyi titk. Heim András, lak. 2061 Niagara St., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. X. osztály. Erie, Pa. Titkár Lovas István, 721 W. 2nd St., ahova mindennemű az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénzt. Tóthi B., 548 W. 19th St. Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-ik 11 W. St. Telephone Mutual YL447. Gyűléshelyisége 831 W. 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 1-5-ös és 3-ik szombatján este 8 óra körül. XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szoknya András. Pénztárnok Végyszer János. P. u. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 230 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik péntekjén, este 8 óra körül, 101 Nassau St. Pénztárnok Philipszky J., 660 25th St. Pénzügyi titkár A. Pieber, 496 63rd Ave., West Allis, Wis., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képző gyűléseit tartja minden hó 2-ik hétfőjén. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén este 8 óra körül helyiségében, Lipp's Building, cor. 3rd and Prairie St. XII. oszt. Chicago, Ill. P. u. és lev. titkár L. Szabó, 496 N. Robey St., hová minden a betegsegelyozot érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 óra körül, 698 Fulton St. XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantvain 207 Suncoast St. Gyűléseit tartja minden hó harmadik csütörtökjén este Tóth L. tagtárs lakásán, 109 7th Ave. XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök Gross H. P. u. és lev. titkár Székely Imre, P. O. B. 242 E. Pittsküldendők. Pénztárnok J. Braun, Box 101 E. Pittsburg, Pa. Orvos Dr. Crandell, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap 1 délelőtti órákban 210 Electric Ave. XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János. Pénztárnok Kish Gergely, lakik 162 Miller Street. Titkár Lahmann István, lakik 1811 So. 11th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg, 1531 So. 11th St. Rendelő órái 2-4-ig, este 7-9-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnap d. u. a Grunz-féle Hallban, 1666 So. 7th St. XVII. oszt. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. u. titkár Koppányi Gy., 326 Culvert St. Lev. titkár Földi L., 119 Green St. Hivatalos orvos Dr. Steiner S. 851 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, délután 2 óra körül 800 Parrisch St. (magánhelyiség.) XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Mészáros István. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok ifj. Mészáros Márton, 81 Grant St. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képző gyűléseit minden hó első szombat estején. XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B. p. u. és lev. titkár J. Neumann, c. o. Pollák, 33 Monroe St., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáky János, Hiv. orvos Hajtinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 óra körül 2nd Ave., Molitoriz-Hallban. XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 óra körül 257 Howard Ave. XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 1377a Minna St. Pénztárnok Dobronka F., 1363 Minna St. Gyűléseit tartja minden hó 1-5-ös és harmadik szerdáján este 8 óra körül 883 McAllister St., az S. L. P. helyiségében. XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök J. Kanicsár, p. u. és lev. titkár Ferenci Gy., 131 Leving St., pénztárnok J. Pinter, 4407 Main St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 óra körül a pénztárnok lakásán. XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Marossy István. Pénztárnok H. Gyékis. Titkár Bankovits I., 1517 Chartiers St. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik szombat estején 803 East St. magánhelyiségében. XXIV. oszt. Berwick, Pa. Elnök Kiss István, pénztárnok: Németh Lajos, Box 101, Station B. lev. és p. u. titkár Simon Nándor, 1119 3rd Ave., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Rendes havi gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat estején, este fél 8 óra körül. A többi szombat este é képző gyűléseket tart. XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. L. 339. Elnök Nagy Károly. XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénzt. Besenyődi G., 346 Washington St., l. e. p. titk. Bauer J., 350 Schuler St., kihez az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségben. XXVII. oszt. Columbus, O. Titkár Williger József, 210 E. Main St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. XXVIII. oszt. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok Takács István, lakik 625 Fishgate St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, d. e. 10-12 óra körül. XXIX. oszt. Newark, N. J. Elnök Wagner József, 476 Mulberry St., titkár Hudák Klára 476 Mulberry Street. Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelősege, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J. T. M. E. M. Betegsegélyző Egylet. Alapítottat 1904. április 4-én. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 óra körül a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill. Tisztviselők: Elnök idősebb Nyilas György. Alelnök Nyilas András. Jegyző J. Szivós, 805 N. 7th St., Springfield, Ill., kihez az együletet érdeklő levelek címezendők. Titkár Németh András. Pénztárnok Németh Ferenc. Ellenőr ifj. Nyilas György. Pénzügyi bizottsági tagok: Batta F. István és Ménes András. Helyi beteglátogató Naményi Károly. Vidéki: Sivák András. Teremőr Kertész János. Bridgep. Szövets. ügykezelő idősebb Nyilas György, 1516 Sangaman Ave., Springfield, Ill. Temetészrendező: Bánai I.

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u. sarok, New York. Izléses és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb. A munkáért jótollak. Nyitva vasár- és ünnepeken is.

Divatos Cipők oleső árban kaphatók a „UNION SHOE CO.”-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

FINTA MIHÁLY, BORBÉLY ÉS "DORÁSZ" New York. 516 E. 6th Street. Első new yorki magyar

beretva homoru köszörűde J. Belagyi 304 E. 8th St. New York (Ave. B és C között) Elvállal minden e szakmába vágó munkák köszörülését és javítását. Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Mrs. KLEIN Étterme és Kávéháza 257 Springfield Ave, NEWARK, N. J. A newarki szocialisták kedvelt találkozó helye. Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő magyar konyha. Vidéki elvtársak utbizagizást kaphatnak. A Népakarata t. közönség rendelkezésére áll.

HIHETETLENÜL LESZALLITOTT ÁRAKON ADUNK EL... férfi- és gyermek ruhát, cipőt, kalapot, féfi divatrukat, bőrdöndöket. Pénzt takarít meg, ha nálunk vásárol. Broadway Bargain Store 1500 S. BROADWAY, Cor. Barry St. ST. LOUIS, Mo.

Péter Lajos „Rakóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterme. — 4-ik utca 197, New York — AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitűnő italok. Alkalmas helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarrajku Szocialisták kedvelt gyűlékezési helye. Különböféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbirta volt, sok évi gyakorlat után tanúsított és segélyt nyújt mindenben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seeley 3183.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 629 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

TULY az egyedüli magyar FÉNYKÉPÉSZ NEWARKON, N. J. 4 West Street. Telephone 4387 J. Newark, N.J. Legfinomabb kivitelu fényképek tucatja \$2-től feljebb. Nyitva vasár- és ünnepeken is.

Bevándorlók figyelmebe ajánlja csinosan berendezett tiszta jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHAZAM a magyarságvü öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Zletes friss étkek. — Hazai billiard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság.

Bevandorlók figyelmebe ajánlom LIBERTY Szálloda 49 MERCER ST., Newark, N. J. ÁRPÁD Szálloda 431 E. 6th St., New York, City. magyar bor és sör csarnok, kávéház és éttermem. Pool és billiard. - Tízta szobák. - Hazai Népszava. Bel- és külföldi lapok. A munkások találkozó helye. A. ORAWETZ.

DR. S. S. KOHN MAGYAR ORVOS Lakasa 13th Street. Rendelő irodja 208 Soutard St. St. Louis, Mo. Mindennemű betegséggel forduljanak bizalommal hozzam. Gyógyszereket magam készítek.

„ATTILA HALL” 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzsallító és váltó-intézet Főület 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház. PENZT a legolcsóbban és lehető leggyorsabban küld az O-hazába. Pénz be- és vételt bármely hazai bankba kamatoztatva rövid időn belül kibozajom. Nemkülönb az O-hazában, árvánál, takarékpénztárnál, vagy magánosznál elhelyeztetésért szívesen fogadok, budapesti iródom utján díjtalanul kibozajom, hitelintézetek számtalan csekély díjért adok el, az utasokat személyesen kísérem el a hajókhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából kibozajom, az utasokat személyesen kísérem el a hajókhoz. OKIRATOK szakszerűen, a törvényt megfigyelő állítanak ki és konzultusilag hitelesítik. Jogi, hagyaték, katonai, teleknyvi, nemkülönb hazai sommas példékben és bármely más ügyvédi dolgokban eljárhatok ingyen. UTBAIGAZÍTÁSSAL, tanácsal és felvilágosítással INGYEN készítek és szívesen szolgálok. Magyarországi iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz. Fiók-irodák: So. Bethlehem Pa., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

FÉRFI-SZABÓ mérték után készít elsőrendű öltönyöket. Tisztítás. Vasalás. Az elvtársak pártfogását kéri: J. BENO 227 LAFAYETTE AVE. ST. LOUIS, Mo. PLAVECZKY A. magyar vendéglős 20 West St. Newark, N. J. A M. B. Sz. VIU. osztályának gyűlési helyisége. A magyar munkásság kedvenc találkozó helye. Vidéki munkástársak kellő utbaigazítást nyernek. Magyar konyha. Szobák minden időben.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street Ave. C és D között New York

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oakland, Ca

Legkedveltebb és legnépszerűbb ROTH SAMUEL gyógyszertára a Megváltóhoz 125 Ave. A, cor. 6th St., New York. LilliomCrème, lilliom szappan és por, szepők, máj-foltok, himlőgölyök, pattanások, ráncok eltávolítására Lilliom Crème az arcot finomítani, ifjítani üdíteni, és általában a szép arcnak szépségét töntrteni. Crème 40c. szappan 30c. por 65c. összesen \$1.35. Ha verszegény ha szédül a feje, ha ryöngye, ha nincs étvágya, ha ideges, akkor csak a Roth-féle China vas-sóbit használja, melynek ára 70c. 3 üveg 2 dollár. Magyarországból megérkeztek a következők: Acsa Diana, Margit és Erzsébet Crémek és szappanok, Nagy Eunyedi Dr. Gross, Dr. Shihulsky kenőcsök és szappanok, Juno paszta, Speick szappan, Diana és Biala por, Kaladont, Egri víz, Indaszés, Elnás fluid, Poriféle szoptasz Pserhofer és Kárpáti pilulák és számtalan más szerek. Tessenék árjegyzékért írni. Megrendeléseknél tessék a pénzt előre beküldeni.

Bevándorlók figyelmebe ajánlja csinosan berendezett tiszta jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHAZAM a magyarságvü öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Zletes friss étkek. — Hazai billiard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság.